

ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА БАРАЊЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА Б-ИНТЕГРИРАНА ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА

**АД ЗА НЕМЕТАЛИ „ОГРАЖДЕН“ СТРУМИЦА-ПОВРШИНСКИ КОП И
СЕПАРАЦИЈА ХАМЗАЛИ**

Ноември 2022

Содржина:

I. ИНФОРМАЦИИ ЗА ПОДНОСИТЕЛОТ/БАРАТЕЛОТ	4
I.1 Општи информации	4
I.1.1 Вид на барањето	4
II. ОПИС НА ИНСТАЛАЦИЈАТА, НЕЈЗИНИТЕ ТЕХНИЧКИ ДЕЛОВИ И ДИРЕКТНО ПОВРЗАНИТЕ АКТИВНОСТИ	5
II.1 ОПИС НА ЛОКАЦИЈАТА КАДЕ СЕ НАОЃА ОБЈЕКТОТ	5
II.2 ОПИС НА ИНСТАЛАЦИЈАТА ВО КОЈ СЕ ВРШИ ДЕЈНОСТА ИЛИ АКТИВНОСТА	7
II.2.1 Постоечка состојба	7
II.2.2 ИЗМЕНИ ВО ТЕХНОЛОШКИОТ ПРОЦЕС	10
III. УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА НА ИНСТАЛАЦИЈАТА.....	17
V. ЕВИДЕНЦИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД	18
VI. ЕМИСИИ ВО АТМОСФЕРАТА	24
VI.1 Фугитивни емисии	24
X. ЕМИСИИ НА БУЧАВА.....	26
XI. ТОЧКИ НА МОНИТОРИНГ И ЗЕМАЊЕ НА ПРИМЕРОЦИ.....	28
XI.1. Места на мониторинг на амбиентален воздух.....	28
XI.2. Места на мониторинг на бучава.....	29
XV. ЗАКЛУЧОК.....	30
XVI ИЗЈАВА.....	31

Вовед

Согласно Законот за животна средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07,159/08. 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/2014, 44/2015, 129/15, 39/16, 28/18, 65/18, 99/18 и 89/22) со кој се уредуваат правата и должностите на правните и физичките лица во обезбедување на услови за заштита и унапредување на животната средина заради остварување на правото на граѓаните на здрава животна средина и согласно Член 6 Начело на висок степен на заштита при што секој е должен при преземањето активности да обезбеди висок степен на заштита на животната средина и на животот и здравјето на луѓето.

Инсталацијата АД за неметали „Огражден“ Струмица површински коп и сепарација Хамзали поседува Дозвола за усогласување со оперативен план со бр.08-801/5 од 23.06.2011 година.

Инсталацијата АД за неметали „Огражден“ Струмица површински коп и сепарација Хамзали врши активност - експлоатација на минерална суровина – фелдспат односно ископ, дробење, мелење, сеење на минералната суровина-фелдспат со проектиран капацитет од 50 тони/час која дејност спаѓа во Прилог 2- Индустрија на минерали, точка 3.2. Инсталации за ископ, дробење, мелење, сеење, загревање на минерални суровини од Уредбата за определување на активностите на инсталациите за кои се издава интегрирана еколошка дозвола односно дозвола за усогласување со оперативен план и временски распоред за поднесување на барање за дозвола за усогласување со оперативен план (Сл.Весник на РМ бр.53/05), каде надлежен орган за издавање на Б-интегрирана еколошка дозвола според член 123 од Законот за животна средина (Сл.весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07,159/08. 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/2014, 44/2015, 129/15, 39/16, 28/18, 65/18, 99/18 и 89/22) е градоначалникот на општината.

АД ЗА НЕМЕТАЛИ „ОГРАЖДЕН“, површински коп и сепарација Хамзали поднесува барање за Измена и дополнување на барање за издавање на Б-Интегрирана еколошка дозвола на постоечката инсталација.

Цел на Измената и Дополнувањето на Б Интегрирана еколошка дозвола на постоечката инсталација на АД ЗА НЕМЕТАЛИ ОГРАЖДЕН, површински коп и сепарација Хамзали е проширување на технолошкиот процес со воведување на нова машина (секундарна постројка) FAVO MCC-200 - Mobile Cone Crusher and Screening Plant.

I. ИНФОРМАЦИИ ЗА ПОДНОСИТЕЛОТ/БАРАТЕЛОТ

I.1 Општи информации

Име на компанијата ¹	АД за неметали „ОГРАЖДЕН“ Струмица
Правен статус	АД – Акционерско друштво
Сопственост на компанијата	Приватна сопственост
Сопственост на земјиштето	Република Македонија
Адреса на седиштето	ул. Маршал Тито бр. 239, 2400 Струмица
Поштенска адреса доколку е различна од погоре споменатата	с.Хамзали Босилово 2431
Број на вработени	вкупно 50 вработени 6 вработени на инсталација
Овластен претставник	Аристид Маџунков
Категорија на индустриски активности кои се предмет на барањето ²	08.99 Останато рударство и вадење на камен
Проектиран капацитет	150 t/h

I.1.1 Вид на барањето

Нова инсталација	
Постоечка инсталација	✓
Значителна измена на постоечката инсталација	
Престанок со работа	

I.2 Орган надлежен за издавање на Б-интегрирана еколошка дозвола

Име на единицата на локална самоуправа	Општина Босилово
Адреса	Општина Босилово, Босилово бб 2431
Телефон	034/371-600

II. ОПИС НА ИНСТАЛАЦИЈАТА, НЕЈЗИНИТЕ ТЕХНИЧКИ ДЕЛОВИ И ДИРЕКТНО ПОВРЗАНИТЕ АКТИВНОСТИ

II.1 ОПИС НА ЛОКАЦИЈАТА КАДЕ СЕ НАОЃА ОБЈЕКТОТ

Инсталацијата за експлоатација на минералната суровина - фелдспат од површинскиот коп Хамзали е лоцирана на падините на планината Огражден на одалеченост околу 15 km, североисточно од градот Струмица, а најблиското населено место е селото Дрвош кое се наоѓа 2 km јужно.

Локалитетот Хамзали каде се врши експлоатација на минерална суровина – фелдспат АД Неметали Огражден Струмица го користи под Концесија согласно „Договор за концесија за експлоатација на минерална суровина - фелдспат на локалитетот Хамзали, Општина Босилово со Република Македонија.

Просторот на кој е доделена концесијата се наоѓа на локалитетот Хамзали општина Босилово и го опфаќа просторот ограничен со точки, дефинирани со координати, точките меѓусебно поврзани со прави линии како што се дадени на Топографската карта приклучена кон договорот кој е даден во прилог во мерка М=1:25000 во Гаус-Кригера проекција.

Прилог – Договор за концесија за експлоатација на минерална суровина - фелдспат на локалитетот Хамзали, Општина Босилово

Површината на експлоатационото поле на лежиштето изнесува 0,39 km². Во непосредна близина, инсталацијата граничи со слободна површина.

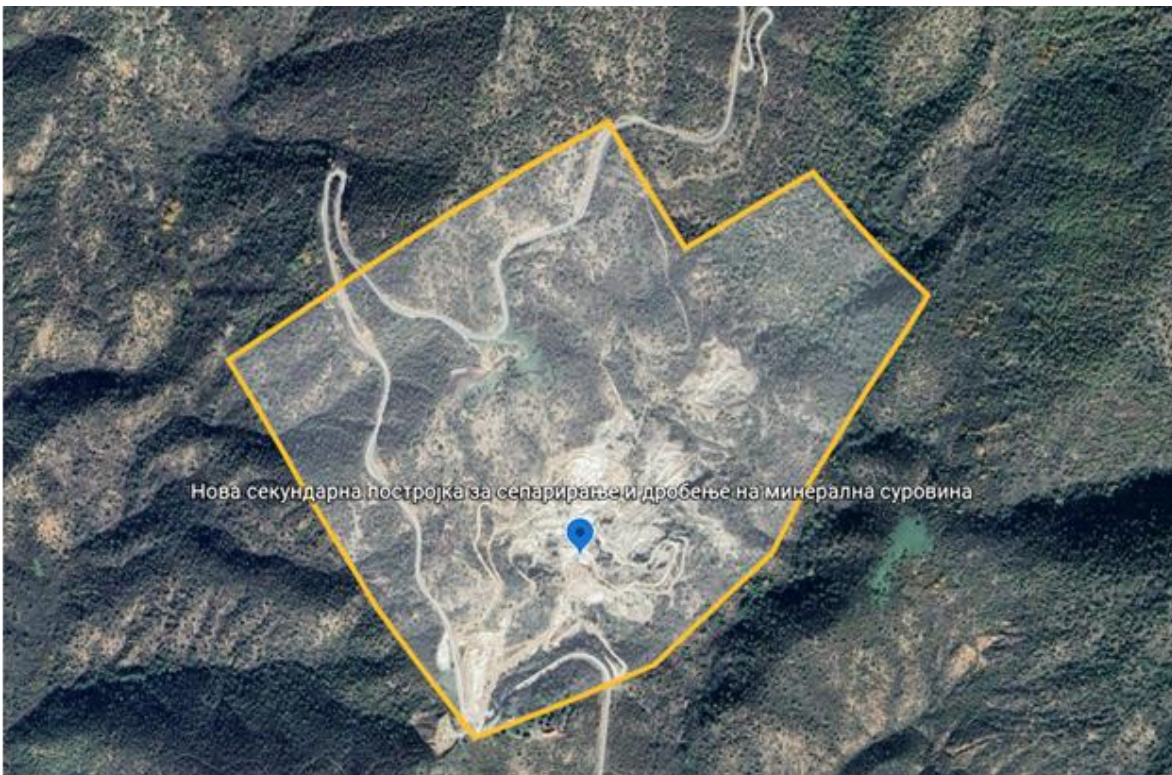
На оддалеченост од:

- 2 km јужно е селото Дрвош
- 3 km западно е селото Чанаклија
- 3 km југозападно се наоѓаат оранжериите Хамзали и
- 6,5 km североисточно на патот кон Берово е селото Суви Лаки.

Слика бр. 1. Сателитска снимка на поширокото опкружување

Слика бр. 2. Сателитска снимка на потесно опкружување

II.2 ОПИС НА ИНСТАЛАЦИЈАТА ВО КОЈ СЕ ВРШИ ДЕЈНОСТА ИЛИ АКТИВНОСТА

На предметната локација се врши ископ, дробење, мелење, сеење на минерална суровина-фелдспат. Прва активност е отстранување на површински слоеви хумусни мешавини јаловина која се утоварува и транспортира до јаловиштето непосредно до површинскиот коп. По претходно изработен рударско-геолошки проект следуваат дупчачко-минерски работи со кои се формираат етажи површински коп. Со минерските работи се врши откинување односно раздробување на карпестата маса и раситнување на материјалот до одредена гранулација. Материјалот се товари во транспортни возила и се транспортира до постројка за дробење и сепарирање на минералната суровина до потребната гранулација, каде започнува негово дробење и сепарирање. на крајот од процесот минералната суровина се става во силоси. Од силосите се товари на камиони кипери за понатамошна преработка.

Операторот поседува дозвола за експлоатација на минерални суровини со бр.24-1510/3 од 05.06.2014 издадена од министерство за економија, договор за концесија за експлоатација на минерални суровини – фелдспат на локалитет „Хамзали“ со бр.24-1485/8 од 26.07.2013 година склучен помеѓу Владата на РМ и АД за неметали „Огражден“ Струмица

Прилог - Дозвола за експлоатација на минерални суровини

II.2.1 Постоечка состојба

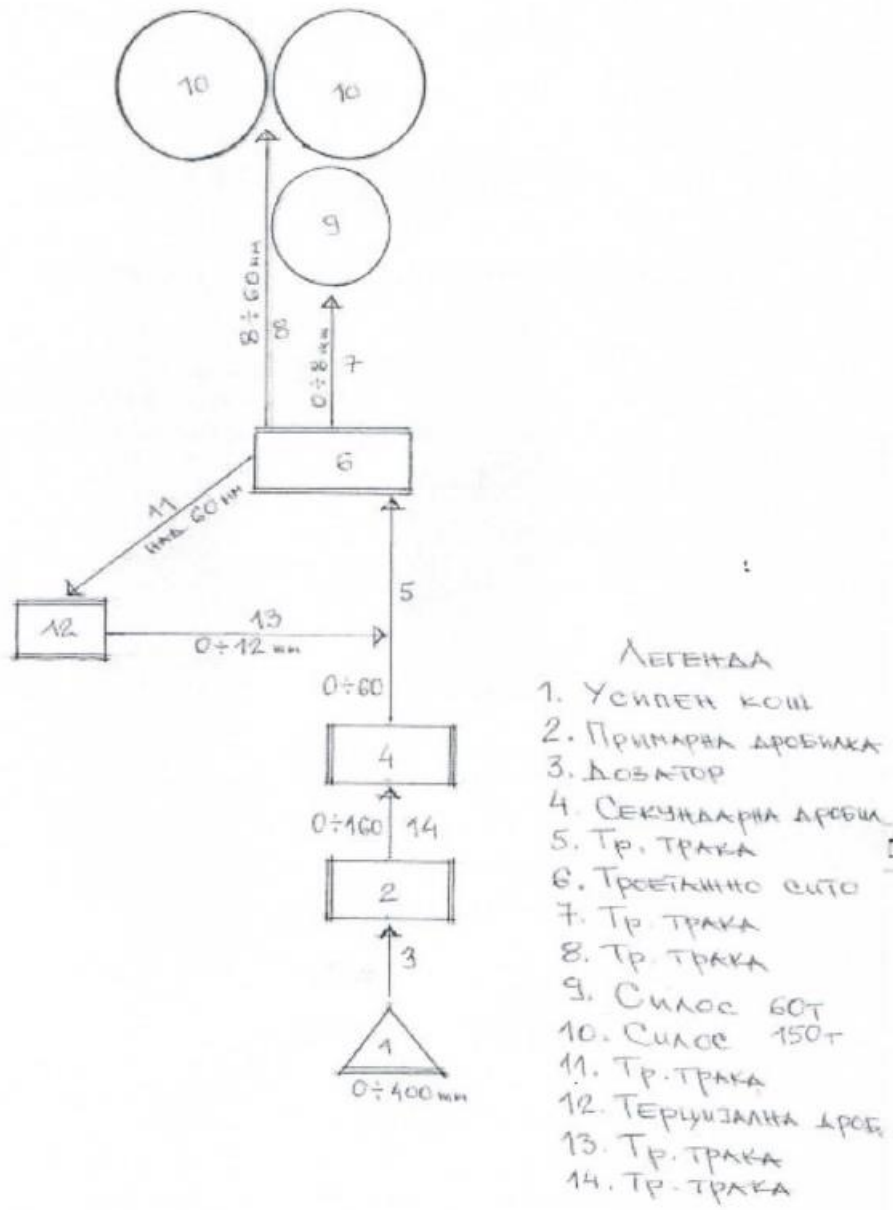
Дробењето се врши тростепено. Со влез во примарна дробилка од 0 до 400mm и излез од 0 до 160 mm и со транспортер се носи во секундарна дробилка која има излез на здробениот материјал од 0 до 60 mm.

Материјалот со транспортна трака се носи до двоетажно сито каде се одвојуваат три гранулации:

- 0-8 mm која со транспортна трака се депонира во силос,
- 8-60 mm кој се депонира во друг силос,
- минералната суровина над 60 mm се одвојува и се носи на терцијална дробилка која има излез од 0-12 mm

Минералната суровина од терцијалната дробилка со транспортна трака се транспортира до троетажно сито каде повторно се сепарира и депонира во силосите. Сепарираната минерална суровина од силосите или отворената платформа е спремна за утовар во камиони кипери или цистерни за транспорт за понатамошна преработка односно мелење и сепарирање во соодветни гранулации према потребите на керамичката и стакларската индустрија како крајни потрошувачи на минералната суровина - фелдспат.

ТЕХНОЛОШКА ШЕМА
 АД ЗА НЕМЕТАЛИ ОГРАШДЕН СТРУЖИЦА
 ПОГОН: СЕПАРАЦИЈА ХАМЗАЛИ

Слика бр. 3 – Технолошка шема

Технички карактеристики на опремата:

1. Примарна дробилица (челусна)
тип РВЖ - 425x600 производител
Фаграм Смедерево P=37 kW
Q=15-35 m³/h
2. Секундарна челусна дробилица (гранулатор)
тип SP 1500
производител: SCT - Љубљана
P=55 kW
3. Терцијална - гранулатор (чекичар)
тип BL - 5
P=75 kW
Q=10 t/h
4. Вибрационо сито - двоетажно
Тип SEN 14
P=7,5 kW
Q=40 t/h
5. Тракасти транспортери
P=2-4,5 kW
6. Дозирен стол
тип DS
P=11 kW
7. Багер - гусеничар
Липкер 02
Корпа 0,8 m³
8. Утоварна машина
ULT 160
Корпа 2,3 m³
9. Булдожер - гусеничар
TG-140
10. Камион - кипер
Камаз 6520
Q=12m³

II.2.2 ИЗМЕНИ ВО ТЕХНОЛОШКИОТ ПРОЦЕС

Цел на Измената и Дополнувањето на Б Интегрирана еколошка дозвола на постоечката инсталација на АД ЗА НЕМЕТАЛИ ОГРАЖДЕН е проширување на технолошкиот процес со воведување на нова машина (секундарна постројка) FABO MVSI-900 MOBILE VERTICAL SHAFT IMPACT CRUSHER PLANT. Со оваа нова секундарна постројка ќе се зголеми капацитетот на сепрацијата на 150 t/h, меѓутоа се очекува и намалување на емисиите прашина и бучава во животна средина пред се порати тоа што се работи за комплетно нова постројка која ги задоволува сите стандарди за квалите.

КОМПЛЕТНА СПЕЦИФИКАЦИЈА НА ОПРЕМАТА

- Капацитет: 150 тони на час
- Максимална големина на утовар: 0-185 mm
- Фракции: 2 финални фракции и и бајпас (0-8 mm; 8-32 mm)
- Супресија на прашина: прилагоден на инсталацијата
- Автоматизација: Целосно автоматизирани. Android таблет, екран на допир во панел и копчиња за рачна контрола
- Електрични делови: Siemens или Schneider PLC

Слика бр. 4 – Секундарна постројка за дробење и сепарирање на минерална суровина

КОНУСНА ДРОБИЛКА

- **Модел:** CC 200
- **Моќност на моторот:** 132 Kw
- **Тежина:** 16.190 kg
- **Макс. големина на утовар:** 185 mm
- **Капацитет:** 200 – 250 t/h
- Хидрауличен контролен систем.
- Автоматска заштита од преоптоварување.
- Практичен истовар.
- Кубични производи со високи перформанси.
- Високо-перформансна, ниска потрошувачка на енергија и ниски трошоци за одржување.
- Внатрешен дизајн со заштита од прашина.
- Избор за автоматско или рачно управување.
- Лесно прилагодлива.
- Лесна за проверка и одржување.
- Старт, стоп, подмачкување, хидрауличен систем и ширина се подесуваат преку контролниот панел.

Слика бр. 5 – Конусна дробилка

ВИБРАЦИОНО СИТО СО ВИСОК ТИП НА УДАР

- **Модел:** TE-1745
- **Јачина на мотор:** 18.5 kW, ГАМАК
- **Брзина на мотор:** 1000
- **Број на основи:** 2
- **Ширина:** 1700 m
- **Должина:** 4500 m
- **Агол на екранот:** 18 степени
- **Лежишта:** KFB – SKF – FAG или еквиваленти
- **Калем:** 8 челични калем со специјална продукција
- **Лим за конструкција:** St 37 – 10 mm
- **Систем за подмачкување:** лежишта со лавиринтско капаче и подмачкување со масло
- Конструкцијата на ситот е заштитена со 10 mm слој на Hardox-450.
- Има патишта со три насоки помеѓу платформите за одржување.
- Има поставено соодветни штитници за овозможување безбедна работа.
- Отворот се шува во челичен кафез и е произведен од 4140 материјали.

Слика бр. 6 – Вибрационо сито

ЕДИНИЦА ЗА УТОВАР НА МАТЕРИЈАЛ

Капацитет: 20 m³

Гризли бајпас: 180 x 180 mm

Слика бр. 7 – Единица за утовар

СИСТЕМ НА ТРАНСПОРТНИ КАИШИ

1 – ПОДВИЖНА ЛЕНТА (ТРАНСПОРТЕР) ЗА УТОВАР: 1 лента

- Должина: 11500 mm
- Ширина: 800 mm
- Моќност на моторот: 7,5 kW
- Гума на појас: 12 mm EP 125 4 слоја
- Лежишта за појас: ucp 211 uct 211
- Шасија за појас: 4 mm st 37 свиткан метален лим
- Возен барабан: Ø 220 mm 10 mm обложен со гума
- Затегнат барабан: Ø 220 mm
- Станица за ролери: простор од 750 mm
- Станица за враќање на ролери: простор од 2250 mm
- Странична стругалка: Да
- Овој тип на подвижна лента е модел од преклопен тип за време на пратката.

- Ролерите под дробилката се покриени со гума за заштита од удар.
- Има канал за истурање.
- Има насочени ролери за спречување на лизгање на лентата.

2 – СКЛАДИРАЧКА ПОДВИЖНА ЛЕНТА (ТРАНСПОРТЕР): 2 ленти

- Должина: 8200 mm
- Ширина: 500 mm
- Моќност на моторот: 5,5 kW
- Гума на појас: 10 mm EP 125 4 слоја
- Лежишта за појас: Усп 211 и Уст 211
- Шасија за појас: 4 mm st 37 свиткан метален лим
- Возен барабан: Ø 220 mm 10 mm обложен со гума
- Затегнат барабан: Ø 220 mm
- Станица за ролери: простор од 750 mm
- Станица за враќање на ролери: простор од 2250 mm
- Странична стругалка: Да
- Овој тип на подвижна лента е модел од преклопен тип за време на пратката.
- Има насочени ролери за спречување на лизгање на лентата.

3 – ПОДВИЖНА ЛЕНТА (ТРАНСПОРТЕР) ПОД ЕКРАН: 1 лента

- Должина: 3000 mm
- Ширина: 800 mm
- Моќност на моторот: 5,5 kW
- Гума на појас: 10 mm EP 125 4 слоја
- Лежишта за појас: Усп 211 и Уст 211
- Шасија за појас: 4 mm st 37 свиткан метален лим
- Возен барабан: Ø 220 mm 10 mm гумен обложен
- Затегнат барабан: Ø 220 mm
- Станица за ролери: простор од 750 mm
- Станица за враќање на ролери: простор од 2250 mm
- Странична стругалка: Да
- Овој тип на подвижна лента е модел од преклопен тип за време на пратката.
- Има насочени ролери за спречување на лизгање на лентата.

4 – КРАТКА ПОВРАТНА ТРАНСПОРТНА ЛЕНТА (ТРАНСПОРТЕР): 1 лента

- Должина: 2020 mm
- Ширина: 500 mm
- Моќност на моторот: 4 kW
- Гума на појас: 10 mm EP 125 4 слоја
- Лежишта за појас: ucr 208 uc 208
- Шасија за појас: 4 mm st 37 свиткан метален лим
- Возен барабан: Ø 220 mm 10 mm обложен со гума
- Затегнат барабан: Ø 220 mm
- Станица за ролери: простор од 750 mm
- Станица за враќање на ролери: простор од 2250 mm
- Странична стругалка: Да
- Овој тип на подвижна лента е модел од преклопен тип за време на пратката.
- Има насочени ролери за спречување на лизгање на лентата.

5 – ДОЛГА ПОВРАТНА ТРАНСПОРТНА ЛЕНТА (ТРАНСПОРТЕР): 1 лента

- Должина: 7000 mm
- Ширина: 500 mm
- Моќност на моторот: 5,5 kW
- Гума на појас: 10mm EP 125 4 слоја
- Лежишта за појас: ucr 211 uc 211
- Шасија за појас: 4 mm st 37 свиткан метален лим
- Возен барабан: Ø 220 mm 10 mm обложен со гума
- Затегнат барабан: Ø220 mm
- Станица за ролери: простор од 750 mm
- Станица за враќање на ролери: простор од 2250 mm
- Странична стругалка: Да
- Овој тип на подвижна лента е модел од преклопен тип за време на пратката.
- Има насочени ролери за спречување на лизгање на лентата.

МОБИЛНА ШАСИЈА

- Мобилната шасија е направена од 200 x 200 профили.
- Стапалата на шасијата се телескопски.
- Овој систем за проверка на дробењето од новата генерација има систем на платформа за следење на работата на машината на дробилката. Постојат и специјални безбедни пешачки патеки кои се користат за искачување на оваа платформа.
- Постојат три платформи за пешачење и интервенција.
- Има 3 оски во 2 шасии и има шасија за воздушно сопирање и уред за сигнализација.
- Има специјална тешка конструктивна рамка.
- Шасија: Има 8 ПАРЧИЊА Хидрауличен механизам.

АВТОМАТСКИ СИСТЕМ

- На екранот за анимација, објектот може да се ракува по желба преку Автоматско рачно и Тест режим. Контролата на струјата на дробилката се врши според внесените вредности за параметрите.
- На пример; Ако нашата дробилка надмине 280 А, системот ја ослободува дробилката со прекинување на напојувањето и повторно стапува во функција кога ќе падне под 220 А.
- На екранот за поставки се избираат посакуваните подесувања.
- Кога системот се ракува автоматски, системот стартува според внесените вредности за времето и контролите. На пример; Откако ќе проработи ударната дробилка, појасот под екранот се активира по 3 секунди. Ова функционира и при стоп операции. Дробилката запира 15 секунди откако ќе запре единицата за утовар. Овие вредности се параметарски и се оптимално прилагодени на објектот.
- Има екран што го прикажува времето на работа на моторите.
- Има преглед колку долго работат моторите на машината и може да се следат времиња како подмачкување и одржување.

Прилог – Слики од секундарна постројка

III. УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА НА ИНСТАЛАЦИЈАТА

Управувањето со целокупната инсталација е автоматизирано.

Одговорно лице за животна средина во АД за Неметали „Огражден“ Струмица површински коп и сепарација Хамзали е лицето:

Горгиев Димитар - дипл.инж. геолог,
ЕМБГ 1804968460027,
Работно место: Директор на производство
Тел. за контакт: 075 310 642

Во Прилог III дадени се:

1. Организациона шема на инсталацијата
2. Изјава за политика за квалитет
3. Сертификат EN ISO 9001:2015

V. ЕВИДЕНЦИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД

УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД е збир на активности, мерки и одлуки наменети за избегнување и намалување на количеството на создадениот отпад и неговото негативно влијание врз животната средина, животот и здравјето на луѓето, вклучувајќи го и постапувањето со отпадот.

Согласно Закон за управување со отпад (Сл. Весник бр. 216/21) одделни изрази го имаат следното значење:

1. **Отпад** е секоја супстанција, материја или пред-мет од категориите на отпад наведени во Листата на видови на отпад од членот 15 од овој закон, коишто создавачот или поседувачот ги исфрла, има намера да ги исфрли или од него се бара да ги исфрли;
2. **Инертен отпад** е отпадот што е отпорен и не подлежи на никакви значителни физички, хемиски или биолошки трансформации, не се раствора, не согорува и не реагира на друг физички или хемиски начин, не се биоразградува, а отпадот и неговиот исцедок не влијаат на друга материја со којашто доаѓаат во допир, на начин на кој може да ја загрозат животната средина, животот и здравјето на луѓето при што вкупното количество и содржина на загадувачките супстанции во отпадот и екотоксичноста на процесот мора да биде незначителен за да не го загрозува квалитетот на површинските или подземни води;
3. **Неопасен отпад** е отпадот што не поседува ниту едно од својствата на опасниот отпад;
4. **Комунален отпад** е отпадот од домаќинствата, како и друг отпад кој се создава во комерцијалниот и индустрискиот сектор кој поради неговите карактеристики, состав и количина е сличен со отпадот од домаќинствата;
5. **Комерцијален отпад** е секој друг отпад кој се создава од правните и физичките лица при вршење на комерцијални, индустриски, трговски, услужни, административни и слични дејности и е сличен по природа или состав со отпадот од домаќинствата (дејноста трговија на големо и мало, угостителски услуги и барови, канцеларии и пазари, како и остатокот од услужниот сектор);
6. **Индустриски отпад** е отпадот кој се создава во производствените процеси во индустријата и се разликува од комуналниот отпад според неговите карактеристики, состав и количество;
7. **Отпад од пакување** согласно Закон за управување со пакување и отпад од пакување (Сл. Весник на Р.С.М. бр.215/2021, член 6) е секое пакување или материјал за пакување кој е опфатен со дефиницијата за отпад во Законот за управување со отпадот, со исклучок на остатоците создадени при производството на пакувањето;
8. **Создавач на отпад** е правно или физичко лице коешто создава отпад како резултат на дејноста или активноста што ја врши (првичен создавач) и/или секое лице кое изведува операции на пред-преработка, мешање или некои други операции поради кои се менува карактерот или составот на првично создадениот отпад (секундарен создавач);

9. **Собирање на отпад** е збир од организирани активности вклучувајќи ги постапките со кои се подготвува отпадот за селектирање и првично складирање заради негово транспортирање;
10. **Управување со отпад** е дејност, односно активност што вклучува операции на собирање, транспортирање, складирање, преработка, повторна употреба, отстранување и промет на отпадот, вклучувајќи го и надзорот над овие операции, како и мерките за заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето за време на работата на објектите и на инсталациите за отстранување на отпадот, како и грижата за инсталациите по престанокот на нивната работа или за локациите каде отпадот е отстранет, вклучувајќи ги и активностите преземени од страна на посредник и трговец со отпад.

Согласно инсталираните капацитети во производниот процес цврстите и течните отпадни материји се групираат како:

- Измешан комунален отпад
- Отпадно железо
- Отпадно масло
- Јаловина

Измешаниот комунален отпад се складира во кругот и го превзема ЈПКД „Огражден“-Босилово со кое АД за Неметали Огражден има склучено договор.

Отпадно железо се генерира како резултат на одржување на погонот. Истиот се складира на соодветно место во кругот на инсталацијата се до моментот на превземање. За превземање на овој вид на отпад АД за неметали Огражден има склучено договор ДПТУ „Три води“, Струмица. При превземање на отпадот се издава кантарска белешка и испратница со фактура за превземените количини.

(Договор со ДПТУ „Три води“, Струмица бр.03-363 од 17.06.2013 год.)

Отпадно масло се генерира од транспортните средства (Утоварач, Виљушкар, Камион). Заменетото масло се складира во резервоар на соодветно место во кругот на инсталацијата. За превземање има склучено договор со ФПМ Минол ДООЕЛ бр. 03-69/1 од 06.02.2014 год.

Јаловината која се создава во технолошкиот процес претставува хумусна мешавина и истата се складира на посебно место на локацијата – јаловиште.

Според **Законот за управување со отпад** (Службен Весник на РМ бр. 216/21) член 7, создавачите на отпад се должни, во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија од отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Согласно Законот за управување со отпад (Сл. Весник на РМ бр. 216/21), правниот субјект при управување со отпадот треба да ја заштити животната средина при преземањето на одредени дејности и активности во врска со управувањето со отпадот и да обезбеди висок степен на заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Според Закон за управување со отпад (Сл. Весник бр. 216/21), точка V. ОПШТИ ПРАВИЛА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД, Член 37, Правила за управување со отпадот се:

(1) Управувањето со отпадот мора да се изведува со должно внимание и на начин со кој се избегнува:

- 1) загрозување на животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- 2) загадување на медиумите на животната средина над пропишаните граници согласно со прописите;
- 3) создавање бучава, непријатна миризба или зголемување на бројот на птици, инсекти и штетници;
- 4) уништување на природните услови за живот на животните и на растенијата;
- 5) уништување на заштитеното природно и културно наследство и
- 6) нагредување и неуреденост на објектите и просторот во урбаните зони и во подрачјата надвор од урбаните зони.

(2) Создавачот на отпад е должен да се грижи за отпадот што го создал сè до неговото крајно отстранување, односно до последната операција на управување со отпадот, без оглед дали тој управува директно со отпадот или го дал на управување на посредник, трговец со отпад или управувањето го доверил на трето лице кое управува со посебен тек на отпад во рамките на системот за проширена одговорност на производителот.

(3) Создавачот на отпад е должен да се грижи за обезбедување на податоци за отпадот што го создава што ќе му овозможат да се увери дека е веројатно управувањето со неговиот отпад да се врши согласно со закон.

(4) Се забранува горење или согорување на отпад на локации кои не се наменети за таа цел, како и користење на уреди и инсталации за кои не е издадена соодветна дозвола согласно закон или во кои горењето или согорувањето на отпадот може да ја загрози животната средина, животот и здравјето на луѓето.

(5) Субјектите кои вршат дејности на управување со отпад, отпадот може да го откупуваат од физички и правни лица доколку истиот го стекнале во согласност со закон.

(6) Забрането е оставање, фрлање и напуштање на отпадот на локации кои не се утврдени за таа намена, како и негово спалување или отстранува.

Ако отпадот има една или повеќе опасни карактеристики, правниот субјект е должен да го класифицира отпадот во категоријата опасен отпад и да постапуваат со него како со опасен отпад.

Правниот субјект е должен да врши примарна селекција на отпадот според Листата на видовите на отпад кои треба да ги изведува плански на соодветно обележани места според видот на отпад и на соодветен начин согласно Закон за управување со отпад (Сл. Весник бр. 216/21).

Почитувајќи ги одредбите на **Законот за управување со отпад** (Сл. Весник на РМ бр. 216/21), **Член 63** правното лице треба да врши селекција на отпадот на местото на неговото создавање во посебни садови различни од оние наменети за домаќинствата и има склучени договори за собирање и транспортирање на отпад со давателот на услугата или со лица кои поседуваат дозвола за управување со отпад како дел од постапувачите со посебните текови на отпадот во рамките на системот за проширена одговорност на производителот.

Правниот субјект може да примени една од следните мерки за транспорт на селектираниот неопасен отпад кој не припаѓа по својата класификација во комунален отпад:

- **Да го донесе отпадот до поставените садови или други места определени од градоначалникот на град Скопје;**
- **Собирањето на габаритен отпад да го врши и со организирани мобилни услуги (од давател на услугата во текот на годината),** а при тоа правниот субјект треба да биде присутен за време на превземањето на габаритниот отпад и да ги покрие објективните трошоци за направената услуга на утовар на габаритен материјал.

Отпад од пакување

Правниот субјект е одговорен за преземање на мерки за управување со пакување и отпад од пакување со цел да се елиминира и/или намали до крајна можна мера негативното влијание врз медиумите и областите на животната средина кое настанува како резултат на отпад од пакување создаден од неговата дејност.

Целта на управувањето со пакување и отпад од пакување е да се обезбедат услови за воспоставување на системи за враќање, селектирање, собирање, повторна употреба, преработка и рециклирање на отпадот од пакување.

Правниот субјект е должен да ги почитува следните забрани при постапување со отпадот:

(1) Отпадот од пакување кој е комерцијален отпад и/или не е комунален отпад е забрането да се остава или предава на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад од домаќинствата.

(2) Крајниот корисник отпадот од пакување, кој е комерцијален отпад и/или не е комунален отпад, кој го предава или враќа во согласност со овој закон, е должен да го чува одвоено, со цел да не постои можност да се меша со друг вид на отпад и да може да се собере и повторно употреби, преработи или отстрани во согласност со овој или друг закон.

(4) Крајниот корисник е должен за отпадот од пакување кој е загаден со опасни или други материи кои не се пакување, како поседувач на отпад да обезбеди постапување со истиот, во согласност со прописите за постапување со отпад.

Согласно Законот за управување со пакување и отпад од пакување (Сл. Весник на РМ бр. 215/21) Член 25, за отпадот од производи и пакувања потрошувачот има обврска да го селектира отпадот од искористениот производ и пакувањето и истите е должен:

(1) На свој трошок да обезбеди исполнување на обврските и целите на овој закон, преку враќање, собирање, преработка и рециклирање на отпадот од пакување кој е создаден со пуштањето на пазар на спакувани стоки во Република Северна Македонија.

(2) Да обезбеди: - редовно преземање и собирање на користеното пакување и отпадот од пакување од крајниот корисник и од домаќинствата со цел да се процесираат во системот за управување со отпад од пакување и - повторна

употреба, преработка, вклучувајќи и рециклирање на собраниот отпад од пакување.

(3) Исполнувањето на обврските од ставовите (1) и (2) на овој член може да ги остварува со склучување на договор за преземање на обврските за постапување со отпадот од пакување, со колективен постапувач со отпад од пакување кој е основан и поседува дозвола согласно со прописите за проширена одговорност на производителот за управување со посебните текови на отпад.

Наведените промени во технолошкиот процес нема да влијаат врз начинот на управување со отпад во АД ЗА НЕМЕТАЛИ „ОГРАЖДЕН“ Струмица и операторот ќе продолжи да работи на истиот воспоставен начин на одлагање и предавање на отпадот на Овластени Организации согласно потпишаните Договори за постапување.

VI. ЕМИСИИ ВО АТМОСФЕРАТА

Согласно условите во Б – Дозволата за усогласување со оперативен план на АД за неметали Огражден - површински коп и сепарација Хамзали бр. бр.08-801/5 од 23.06.2011 год. Утврдено е дека во инсталацијата нема емисии во воздух од точкасти извори ниту пак котли со согорувачки процес. Во инсталацијата има појава само на фугитивна емисија на цврсти честички (прашина)

VI.1 Фугитивни емисии

Согласно Б Дозвола за усогласување со оперативен план со бр.08-801/5 од 23.06.2011 година, Измената и дополнувањето на Б Интегрираната еколошка дозвола од 2021 како и поставувањето на нова секундарна постројка изврши контрола на бучавата на три мерни места:

- Во непосредна близина на површинскиот коп и сепарацијата
- Во непосредна близина на нова терциерна постројка за дробење и сепарирање на минерална суровина
- Во непосредна близина на нова секундарна постројка за дробење и сепарирање на минерална суровина.

Концентрација на суспендирани честички PM₁₀

Референтен систем за честички PM₁₀ е Стандардот МКС ISO 12341:2014.

Интерпретација на резултатите од извршените мерења е извршена во согласност со Уредба за гранични вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух и прагови на алармирање, рокови за постигнување на граничните вредности, маргини на толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели (Сл.Весник на Р.М бр.50/05) и Уредба за изменување и дополнување на уредбата за гранични вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух и прагови на алармирање, рокови за постигнување на граничните вредности, маргини на толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели (Сл.Весник на Р.М бр.4/2013).

Квантитативните мерења за количеството на суспендирани честички со големина од 10 микрометри, што се емитираат во животна средина се извршени со:

- Инструмент Low Volume Sampler LVS 3.1 за мострирање на суспендирани честички (PM₁₀).
- Аналитичка вага Shimadzu за определување на концентрација на суспендирани честички (PM₁₀).

Согласно анализите на добиени вредности при извршените мерења (согласно Планот за мониторинг одобрен со постоечката Б Интегрирана еколошка дозвола) за концентрацијата на честички со големина 10 микрометри се емитираат во животната може да се констатира дека се во гранични вредности на емисија (ГВЕ), согласно Уредба за гранични вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух и прагови на алармирање, рокови за постигнување на граничните вредности, маргини на толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели (Сл.Весник на Р.М бр.50/05).

Со цел обезбедување на податоци за оцена на емисиите после превземените промени, Операторот АД ЗА НЕМЕТАЛИ „ОГРАЖДЕН“ СТРУМИЦА изврши мерења на концентрација на честички со големина 10 микрометри што се емитираат во животната средина од АД ЗА НЕМЕТАЛИ „ОГРАЖДЕН“ СТРУМИЦА - површински коп и сепарација Хамзали.

Прилог – Лабораториски извештај бр.248/22

X. ЕМИСИИ НА БУЧАВА

Карактеристично за бучавата, како едно од позначајните влијанија врз животната средина за опсервируваниот објект АД за неметали Огражден - површински коп и сепарација Хамзали е тоа што таа претставува последица на следните извори:

- работа на процесна опрема и транспортни возила.

Согласно Б Дозвола за усогласување со оперативен план со бр.08-801/5 од 23.06.2011 година, Измената и дополнувањето на Б Интегрираната еколошка дозвола од 2021 како и поставувањето на нова секундарна постројка изврши контрола на бучавата на дванаесет мерни места:

- Во близина на примарна дробилица
- Во близина на багер за површински коп
- На отворена платформа
- Југозападно од канцеларија на сепарација
- Југоисточно од силоси на сепарација
- Јужно од силоси на сепарација
- Источно од терциена постројка за дробење и сепарирање
- Западно од терциена постројка за дробење и сепарирање
- Северно од терциена постројка за дробење и сепарирање
- Јужно од терциена постројка за дробење и сепарирање
- Источно од секундарна постројка за дробење и сепарирање
- Западно од секундарна постројка за дробење и сепарирање
- Северно од секундарна постројка за дробење и сепарирање
- Јужно од секундарна постројка за дробење и сепарирање

Референтен систем за мерење на ниво на бучава е Стандардот **МКС ISO 1996-2:2018**.

- **L_{aeq}**= Еквивалентно континуирано ниво на бучава во дефиниран временски интервал (sampling period), кој има иста енергија и соодветно исти последици по оштетувањето на слухот како звук со променлив интензитет
- **L_{max}** =Максимална вредност на звукот детектирана во време на мерењето

- **L_{sel}** = Ниво на звучен притисок изразен во dB (A), константно ниво на звук во траење од 1 сек. и претставува алтернативен енергетски параметар при дефинирање на енергијата на звукот од поедини настани, пр. поминување на возила, прелет на авиони и друго.
- **L_{српк}** = Ниво на врвна вредност (пик) на звук во време на мерењето, чие време траење е помало од 1 секунда.

Ниво на распределба на звукот, го дава % од времето на мерење од кој L_{aeq} останува во регистрираните вредности

- 1/1 и 1/3 Октавен спектар на звук

Согласно анализите на добиени вредности при извршените мерења на ниво на бучава (според Планот за мониторинг одобрен со постоечката Б Интегрирана еколошка дозвола) согласно Правилникот за граничните вредности на нивото на бучава во животната средина (Сл. Весник на РМ бр.147/08) и Законот за заштита од бучава во животна средина (Сл.весник на РМ бр. 79/07, 124/10, 47/11 и 163/13) и Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава (Сл. Весник на Р.М. бр:1/09, 38/13) од извршените мерења на бучавата која се генерира од идентификуваните извори на бучава, согласно нормативните акти за максимално дозволено ниво на бучава, истата е во граници на МДН (максимално дозволеното ниво) и нема штетно влијание врз работната и животната средина.

Наведените промени во технолошкиот процес не се очекува да имаат зголемено влијание врз животната средина и да го променат нивото на бучава.

Со цел оцена на нивото на бучава после превземените промени, Операторот АД ЗА НЕМЕТАЛИ „ОГРАЖДЕН“ СТРУМИЦА изврши мерења на ниво на бучава што се емитира во животната средина.

Прилог – Лабораториски извештај бр.248/22

XI. ТОЧКИ НА МОНИТОРИНГ И ЗЕМАЊЕ НА ПРИМЕРОЦИ

Во рамките на предвидените измени на технолошкиот процес во АД ЗА НЕМЕТАЛИ „ОГРАЖДЕН“ СТРУМИЦА - површински коп и сепарација Хамзали е превземена следната активност:

- **Воведување на нова машина (секундарна постројка) FАВО МСС-200 - Mobile Cone Crusher and Screening Plant. со цел проширување на технолошкиот процес.**

Врз основа на наведената промена и активноста во технолошкиот процес се предвидуваат места за мониторинг на амбиентален воздух и бучава од нова секундарна постројка за дробење и сепарирање на минерална суровина.

XI.1. Места на мониторинг на амбиентален воздух

Квалитетот на амбиенталниот воздух се изразува како концентрација на честички со големина 10 микрометри и треба да се мери на годишно ниво.

Места на мониторинг согласно Б Дозвола за усогласување со оперативен план со бр.08-801/5 од 23.06.2011, Измената и дополнувањето на Б Интегрираната еколошка дозвола од 2021 се:

- Во непосредна близина на површинскиот коп и сепарацијата
- Во непосредна близина на нова терциерна постројка за дробење и сепарирање на минерална суровина

Места на мониторинг од нова секундарна постројка за дробење и сепарирање на минерална суровина:

- Во непосредна близина на нова секундарна постројка за дробење и сепарирање на минерална суровина.

XI.2. Места на мониторинг на бучава

Со цел да се утврди нивото на бучавата која се емитира од нова секундарна постројка за дробење и сепарирање на минерална суровина во АД за неметали „Огражден“, Струмица, операторот се задолжува да врши контрола на бучавата на годишно ниво.

Места на мониторинг согласно Б Дозвола за усогласување со оперативен план со бр.08-801/5 од 23.06.2011 Измената и дополнувањето на Б Интегрираната еколошка дозвола од 2021 се:

- Во близина на примарна дробилица
- Во близина на багер за површински коп
- На отворена платформа
- Југозападно од канцеларија на сепарација
- Југоисточно од силоси на сепарација
- Јужно од силоси на сепарација
- Источно од терциена постројка за дробење и сепарирање
- Западно од терциена постројка за дробење и сепарирање
- Северно од терциена постројка за дробење и сепарирање
- Јужно од терциена постројка за дробење и сепарирање

Места на мониторинг од нова секундарна постројка за дробење и сепарирање на минерална суровина:

- Источно од секундарна постројка за дробење и сепарирање
- Западно од секундарна постројка за дробење и сепарирање
- Северно од секундарна постројка за дробење и сепарирање
- Јужно од секундарна постројка за дробење и сепарирање

XV. ЗАКЛУЧОК

Инсталацијата АД за неметали „Огражден“ Струмица површински коп и сепарација Хамзали врши активност - експлоатација на минерална суровина – фелдспат односно ископ, дробење, мелење, сеење на минералната суровина-фелдспат

Фугитивни емисии односно квалитет на амбиенталниот воздух се изразува како концентрација на честички со големина 10 микрометри и потребно е да се мери на годишно ниво на едно мерно место (во непосредна близина на површинскиот коп и сепарацијата)

Надминување на граничните вредности на придонесот на инсталацијата врз загадувањето на воздухот на животната средина од загадувачките супстанции нема.

Во АД за неметали „Огражден“, Струмица во досегашното долгогодишно работење нема случаи на хаварии во технолошкиот процес. Ова пред се, се должи на постојаната контрола и навремено одстранување на дефектите на сите постројки во процесот на производство и помошните средства (транспортни ленти и машини).

Во самата инсталација не постои опасност од значителни случјани појави на емисии и од инцидентни ситуации. Ваквата состојба е заради природата на технолошкиот процес, видот и количините на суровините и готовите производи.

XVI ИЗЈАВА

Со оваа изјава поднесувам барање за дозвола/ревидирана дозвола, во согласност со одредбите на Законот за животна средина и регулативите направени за таа цел.

Потврдувам дека информациите дадени во ова барање се вистинити, точни и комплетни.

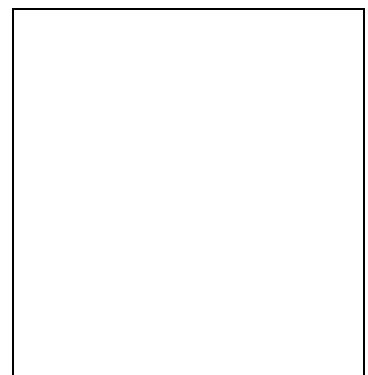
Немам никаква забелешка на одредбите од Министерството за животна средина и просторно планирање или на локалните власти за копирање на барањето или на негови делови за потребите на друго лице.

Потпишано од : _____ Датум : _____

(во името на организацијата)

Име на потписникот : _____

Позиција во организацијата : _____

ГЛАВА II – ПРИЛОЗИ

1. Договор за концесија за експлоатација на минерална суровина - фелдспат на локалитетот Хамзали, Општина Босилово
2. Дозвола за експлоатација на минерални суровини
3. Слики од се постројка

ГЛАВА III - ПРИЛОЗИ

1. Организациона шема на инсталацијата
2. Изјава за политика за квалитет
3. Сертификат EN ISO 9001:2015

ГЛАВА V - ПРИЛОЗИ

1. Договори со овластени компании за отпад.
2. Табели за Отпад

ГЛАВА VI, X - ПРИЛОЗИ

1. Лабораторски извештај бр.248/22